VIJF JAAR WERK DINAH VEERIS

'Van ouderen kun je leren'

Curaçaose kruiden in boekvorm samengebracht

-van een bijzondere medewerker-

WILLEMSTAD — «Geneeswijzen en gewoontes van onze ouden» is de titel van het boek, dat in de loop van de volgende week in de boekhandels zal liggen. "Onze" duidt tevens op de Curaçaose geneeswijzen, zoals ze nog voortleven bij enkele vertegenwoordigers van een generatie, die de tijd nog kende, toen men zelf voor zijn zieken moest zorgen. Het was in die tijd van levensbelang, om de «yerba's», die overal om ons heen te vinden zijn, te kennen en hun genezende krachten te doorgronden. Dinah Veeris, auteur van «Remedi i Kustumber di nos bieunan» is er na lange, volhardende arbeid in geslaagd deze kennis te conserveren, om — in boekvorm — de mogelijkheid te creëren, meer bekendheid te geven wat de plantjes om ons heen, ons kunnen bieden.

"Er is een drang naar bewuster leven bij de mensen", zegt Dinah Veeris. "Men is aan het zoeken naar nieuwe vormen. Van belang wordt voor velen steeds meer de vraag, hoe je het lichaam gezond kunt houden; hoe je jezelf kunt genezen. Met mijn boek hoop ik hierin een helpende hand te bieden".

Na een slepende ziekte, waarbij de ene dokter de andere opvolgde, kwam zijzelf bij een iriscopist terecht, die haar met kruiden wist te helpen. Dit was voor haar de eerste stap. Het waren geneeskrachtige kruiden uit het buitenland geweest, maar haar moeder bracht haar hierna de nodige kennis bij van kruiden, die om haar heen in overvloed te vinden zijn. Zo ontstond het idee om van deze kruiden een beschrijving te geven.

DINAH VEERIS ...vijf jaar werk...

OP DE STOEP

"Je moet bij de oude mensen zijn, om te leren. Dan zie je hoe zo iemand kruiden- combinaties bereidt. Op de stoep, als het ware". En Dinah Veeris noemt haar buurman, Pa Toli, die van de «katuna di seda» en kokosolie een uitstekend geneesmiddel tegen hoofdpijn wist te maken. "Met vele liefde werken deze mensen", benadrukte Dinah, "en vanuit een zekere levensfilosofie..."

De schrijfster is dan ook zeer ingenomen met het feit, dat haar informanten in het boek niet vergeten zijn.

Hoeveel van die kruidenkenners heb je benaderd?

"Ik heb twintig mensen kunnen vinden met vijftien van hen heb ik zeer nauw samen kunnen werken. Naarmate je langer bezig hebt, word je vanzelf van de een, naar de ander verwezen.

Ook op Aruba verrichtte ik onderzoek, maar de kennis van kruiden is hier op Curaçao toch veel beter bewaard gebleven. En de oude mensen waren altijd zeer behulpzaam!"

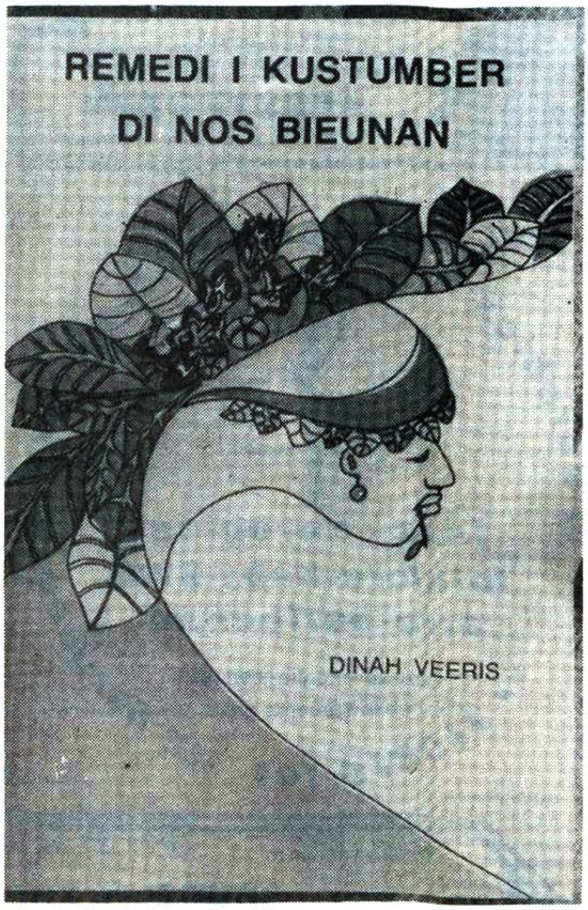

...het boekje, dat binnenkort bij de boekhandel ligt...

Hoe komt het, dat hier meer kruidenkennis bewaard werd?

"De cultuur is hier beter overgeleverd. De indianen reeds, maakten kundig gebruik van de hen omringende kruiden. En deze kennis is van zulk groot belang, dat ik op deze wijze wil helpen, hem te bewaren".

OUDE WOORDEN

Dinah Veeris is er, na vijf jaar werk, dan ook in geslaagd een zeer aantrekkelijk boek te presenteren. Haar onderzoekingen brachten haar in contact met biologie- leraren, met een homeopatisch arts (met wie ze álle kruiden nog eens doornam) en met leraren, die zich positief uitlieten over een eventueel gebruik van «Remedi i Kustumber di nos bieunan» op school.

Zij liet niets aan het toeval over. Het Papiamentu werd door Martha Dijkhoff bewerkt ("vele voetnootjes moesten woorden van de oudjes, die men niet meer weet, verklaren", zegt Dinah glimlachend). Met een omslagtekening van Wilson Garcia, foto's van Karen Specht en tekeningen van Gerda Wout is het een boek van goed gehalte geworden. De Latijnse namen zijn vermeld, een beschrijving van alle genoemde planten en kruiden is bijgevoegd, met een biologische determinatie, én met de medische werking. Zo ontstond dit boek, dat begon met de bestudering van de zakflora van frater Arnoldus, en Sambumbu en Yerba van pater Brenneker.

Weet men op ons eiland over het algemeen wat je met «yerba's» kunt doen?

"Zeer weinig — de kennis is erg achteruit gegaan! Sommige kruiden zijn bekend, maar de meeste mensen komen niet verder dan acht à tien namen, terwijl er toch zeker tweehonderd geneeskrachtige kruiden zijn, waarmee je ook nog talloze combinaties kunt maken".

"Het is belanrijk", vervolgt Dinah. "Na een studie in Europa luister je niet meer naar die oude mensen. De dokter heeft met zijn medicijnen de plaats van de kruiden ingenomen. En toch is er gelukkig wel een drang tot weten... Veel mensen kwamen met vragen, toen ze wisten dat ik hiermee bezig was".

MEDICIJN

Ze geeft ook de geschiedenis van de planten aan, bijvoorbeeld in de flairapit zit een poppetje, «E yu di Shon Arey», en daar speelden kinderen vroeger mee; het was te koop in hun winkeltje (blz. 104, onder flaira; op alfabet geordend). "Zo maakt het boek hopelijk de liefde voor de natuur wakker en dat zou ik dóór willen zien werken", zegt mevrouw Veeris.

Wat de medicinale werking van kruiden betreft maant Dinah Veeris tot voorzichtigheid, doelend op het onderzoek van de welensali, door biologe Morton, enkele jaren geleden: de twijfelachtige stelling werd geponeerd, dat welensali kankerverwekkend zou zijn. "Je moet dit kruid ook als medicijn gebruiken, en niet als thee....", zegt Dinah.

Dinah Veeris is ervan overtuigd, dat schrijven over deze materie — de kruidenkennis — zeer belangrijk is: "De plicht, de zorg voor de natuur, dat is de plicht, en de zorg van ons allen. Ik zal dan ook door moeten gaan met schrijven. Dit boek geeft ongeveer de helft aan van de kennis die ik wil doorgeven. Ik moèt doorgaan; diegenen, die de kennis nog dragen, zijn al erg oud!